

MAŁGORZATA CZARNOMSKA
fotografie **MAREK CZASNOJĆ**

ŻAGLOWCE ŚWIATA

MAŁGORZATA CZARNOMSKA
fotografie **MAREK CZASNOJĆ**

ŻAGLOWCE ŚWIATA

ŻAGLOWCE Świata

STS „DAR MŁODZIEŻY”	7
STS „DAR POMORZA”	8
STS „FRYDERYK CHOPIN”	11
ORP „ISKRA”	12
STS „KAPITAN BORCHARDT”	14
STS „KAPITAN GŁOWACKI”	17
STS „POGORIA”	20
SY „ZAWISZA CZARNY”	23
SV „ALEXANDER VON HUMBOLDT”	26
SV „AMERIGO VESPUCCI”	31
SV „BELEM”	32
S/Y „BLUENOSE II”	37
SV „CAPITAN MIRANDA”	38
SV „CHRISTIAN RADICH”	41
SV „CISNE BRANCO”	44
SV „CREOULA”	47
ARM „CUAUHTÉMOC”	48
SV „CUTTY SARK”	51
SV „DANMARK”	52
KRI „DEWARUCI”	55
USCGC „EAGLE”	56
SV „EENDRACHT”	59
SV „ESMERALDA”	60
SV „EUROPA”	63
SV „GEORG STAGE”	64
SV „GÖTHEBORG”	68
SV „GROSSHERZOGIN ELISABETH”	71
SV „GULDEN LEEUW”	72
SY „JOLIE BRISE”	74
STS „KALIAKRA”	77
STS „KRUZENSZTERN”	79
SV „LIBERTAD”	80
STS „LOA”	83
STS „LORD NELSON”	84
SV „MERCEDES”	86
STS „MIR”	91
SV „MORGENSTERN”	92
SV „PASSAT”	94
STS „PELICAN OF LONDON”	97
STS „PICTON CASTLE”	98
SV „ROALD AMUNDSEN”	101
SV „ROYAL CLIPPER”	102
STS „SAGRES”	105
SV „SEA CLOUD”	108
STS „SEDOV”	111
RNOV „SHABAB OMAN”	112
SV „SZTANDART”	115
SV „SØRLANDET”	116
SV „STATSRAAD LEMKUHL”	119
SV „STAVROS S NIARCHOS”	120
STS „TENACIOUS”	123
SV „WYLDDE SWAN”	124

STS „YOUNG ENDEAVOUR“

WSTĘP

ŻAGLOWCE ŚWIATA

Gnana przez wiatr fregata to ponoć jeden z najpiękniejszych widoków na świecie. Obecnie żaglowce postrzegane są jako relikwiny zamierzchłych czasów, a przecież jeszcze na początku XX wieku były wykorzystywane powszechnie do transportu ludzi i ładunków na trasach oceanicznych.

Z rozwojem techniki nastąpiła utrata ich znaczenia w handlu na rzecz statków parowych i później motorowych. Dziś widok wysokich masztów w porcie budzi zainteresowanie turystów i mediów. Niewiele osób zdaje sobie sprawę z tego, że do obsługi żaglowca konieczna jest skoordynowana praca całej załogi, którą trzeba wykonywać niekiedy w nocy, deszczu i sztormie. W czasach wielkich żaglowców takie niedogodności stanowiły chleb powszedni marynarzy, a dziś są postrzegane jako obowiązkowy punkt programu wielu rejsów turystycznych. Zastosowanie żaglowców ogranicza się obecnie do szkolenia adeptów uczelni morskich i żeglarzy. Oprócz unikatowego środowiska sprzyjającego poznawaniu sztuki żeglarskiej, statki te oferują nieocenione możliwości integracyjne i rozwojowe związane z koniecznością pracy w załodze. Życie na pokładzie uczy samodyscypliny, odpowiedzialności i podstawowych zasad współistnienia z innymi ludźmi. Tę ważną właściwość wychowawczą wykorzystuje się w różnorodnych programach edukacji morskiej dla młodzieży połączonych z poznawaniem świata.

Żaglowce nazywane są białymi ptakami oceanów. Przywodzą na myśl romantyczną podróż i pogoń za wolnością. Bez wątpienia kojarzą się słusznie.

Oznaczenia literowe umieszczane przed nazwami żaglowców określają typy jednostek i mają w dużej mierze charakter zwyczajowy. Przykładowo skrót „STS” nie jest w żaden sposób nadawany, a raczej wybierany dla statku przez jego armatora, za to imię każdego statku żaglowego mogłoby być poprzedzone skrótem „SV”.

ARM – Armada de la Republica Mexicana
KRI – Kapal Republik Indonesia
ORP – Okręt Rzeczypospolitej Polskiej
RNOV – Royal Navy of Oman Vessel
S/Y – Sailing Yacht
STS – Sail Training Ship
SV – Sailing Vessel
USCGC – US Coast Guard Cutter

STS „DAR MŁODZIEŻY”

Zagłowiec „Dar Młodzieży” jest statkiem szkolnym Akademii Morskiej służącym wdrażaniu adeptów marynarskiego fachu w zasady służby na morzu. Fregata została zbudowana w Stoczni Gdańskiej w 1981 roku. W 1982 roku oddano ją do służby, zastępując wysłużony już wtedy „Dar Pomorza” (stojący obecnie w Gdyni jako statek-muzeum). Jest pierwszym z sześciu siostrzanych żaglowców konstrukcji Zygmunta Chorenia, z których pozostałe zbudowano na potrzeby marynarki Związku Radzieckiego (Mir, Družba, Pallada, Chersones i Nadezhda).

„Dar Młodzieży” to największy polski pływający żagłowiec. Jego dziewiczy rejs w 1982 roku przyniósł chwałę polskiemu żeglarstwu, wygrywając w klasie A regaty The Cutty Sark Tall Ships’ Races z metą w Lizbonie. Kolejne lata służby wypełniają dalekie podróże: rejs do Japonii na Osaka World Sail 1983, do Kanady na zlot Quebec 1984, a w 1987 roku rejs do Australii, który rozpoczął pętlę wokół Ziemi. „Dar Młodzieży” jest pierwszym zbudowanym w Polsce żaglowcem, który opłynął świat i minął przylądek Horn (6 marca 1988 r.).

Oprócz rejsów dla studentów Akademii Morskiej fregata zabiera na pokład żeglarzy-amatorów, dziennikarzy i entuzjastów żeglarstwa, odgrywając tym samym ogromną rolę popularyzatorską i edukacyjną. „Dar Młodzieży” to żagłowiec, który dumnie reprezentuje biało-czerwoną banderę w portach krajów całego świata. Do 2012 roku odbył ponad 170 podróży, a na jego pokładzie wyszkoliło się ponad 15 tysięcy osób.

DANE TECHNICZNE

Typ ożaglowania: fregata

Powierzchnia ożaglowania: 3015 m²

Długość: 108,8 m

Materiał kadłuba: stal

Port macierzysty: Gdynia, Polska

STS „DAR POMORZA”

Zagłowiec „Dar Pomorza” został zbudowany w hamburskiej stoczni Blohm & Voss w 1909 roku jako statek szkolny o nazwie „Prinzess Eitel Friedrich”. Po zakończeniu II wojny światowej zagłowiec został przejęty przez Wielką Brytanię w ramach reparacji wojennych, a następnie sprzedany do Francji, gdzie pod nazwą „Colbert” pływał z kadetami szkoły morskiej w St. Nazaire. Ponieważ jednostka była już mocno zniszczona, a koszty remontu były znaczne, w 1929 roku ponownie go sprzedano.

Użytkownikiem fregaty tym razem została Akademia Morska w Gdyni. Nazwę jednostki zmieniono na „Dar Pomorza”, a w 1930 roku wyposażono ją w silnik pomocniczy. Co ciekawe, w pierwszą podróż pod polską banderą statek wyszedł pod nazwą „Pomerania”, która jednak została szybko zmieniona. W latach 1934–1935 zagłowiec, zwany też Białą Fregatą, opłynął kulę ziemską drogą przez Kanał Panamski. W 1937 roku pokonał słynny przyładek Horn i tym samym stał się pierwszą polską jednostką, która tego dokonała. Okres II wojny światowej zagłowiec spędził w Sztokholmie,

natomiast po jej zakończeniu wrócił do Gdyni i wznowił służbę jako statek szkolny. W 1967 roku „Dar Pomorza” odbył podróż do Montrealu, gdzie wziął udział w targach Expo. Od 1970 roku regularnie uczestniczył w Operacji Żagiel (Cutty Sark Tall Ships’ Races), które wygrał w latach 1972 i 1980. Jest to pierwsza jednostka polska, która okrążyła świat. Ostatni rejs fregaty odbył się we wrześniu 1981 roku do Kotki w Finlandii. W sierpniu 1982 roku zagłowiec został wyłączony ze służby i oficjalnie zastąpiony przez „Dar Młodzieży”. Obecnie stoi w Gdyni jako statek-muzeum.

DANE TECHNICZNE

Typ ożaglowania: fregata

Powierzchnia ożaglowania: 2100 m²

Długość: 93 m

Materiał kadłuba: stal

Port macierzysty: Gdynia, Polska

STS „FRYDERYK CHOPIN”

Żaglowiec „Fryderyk Chopin” został zbudowany w 1992 roku w Gdyni przez Fundację Międzynarodową Szkoła pod Żaglami jako statek przeznaczony do rejsów szkolnych z młodzieżą. W pierwszym roku istnienia zatriumfował w regatach transatlantyckich Columbus – uplasował się na trzeciej pozycji i tym samym udowodnił zdolność do rozwijania dużych prędkości. W 1996 roku został przejęty przez Kredyt Bank jako rekompensata za niespłacony kredyt. Dwa lata później w czarterze dla Chrześcijańskiej Szkoły pod Żaglami odbył rejs dookoła Ameryki Południowej i 22 stycznia 1999 roku opłynął przylądek Horn. W 2000 roku bryg został zakupiony przez Europejską Wyższą Szkołę Prawa i Administracji w Warszawie. Statek kontynuował rejsy z młodzieżą, wśród których na uwagę zasługują roczny czarter kanadyjskiej Class Afloat w 2008 roku i rejs promujący Polskę w Europie pod hasłem „Polska. Chopin. The Course” zorganizowany przez Polską Organizację Turystyczną. 29 października 2010 roku podczas silnego sztormu żaglowiec utracił oba maszty i został odholowany do brytyjskiego Falmouth. W 2011 roku po naprawie takielunku został sprzedany firmie 3Oceans, a nowy armator postanowił wykorzystywać go zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, m.in. organizując na pokładzie cykliczne szkolne rejsy transatlantyckie dla młodzieży pod nazwą „Niebieska Szkoła”. Jest to jedyny polski żaglowiec, na którym młodzi ludzie mogą odbyć rejs transatlantycki.

DANE TECHNICZNE

Typ ożaglowania: bryg

Powierzchnia ożaglowania: 1200 m²

Długość: 55,5 m

Materiał kadłuba: stal

Port macierzysty: Szczecin, Polska

ORP „ISKRA”

ORP „Iskra” to okręt szkolny Marynarki Wojennej RP. Statek został zaprojektowany przez znanego konstruktora żaglowców Zygmunta Chorenia i zbudowany w Stoczni Gdańskiej im. W. Lenina w latach 1981–1982. Jest to drugi statek o tej nazwie – jego poprzednika wycofano ze służby po 60 latach. Ponieważ żaglowiec sprawował się dobrze, pod koniec lat 80. XX wieku powstał pomysł wysłania go w rejs dookoła świata i wkrótce rozpoczęto przygotowania. W 1989 ro-

ku ORP „Iskra” został zwycięzcą regat The Cutty Sark Tall Ships’ Races i wygrał nagrodę Cutty Sark Trophy. Dziesięć lat później w tych samych regatach otrzymał nagrodę Fair Play. W 1990 roku decyzją sekretarza generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych żaglowiec został wyróżniony Medalem w Służbie Pokoju. W połowie lat 90. XX wieku nadarzyła się okazja, aby wcielić w życie dawny zamiar rejsu dookoła Ziemi pod pretekstem uczestniczenia w Sail Indonesia’95 zorganizowanych z okazji obchodów 50-lecia odzyskania niepodległości przez Indonezję. ORP

„Iskra” wyruszył z Gdyni 18 kwietnia 1995 roku żegnany m.in. przez prezydenta Lecha Wałęsę. Trasa rejsu wiodła przez Hiszpanię, Republikę Zielonego Przylądka, Brazylię, Republikę Południowej Afryki, Mauritius, Indonezję, Australię, Nową Zelandię, Argentynę, Falklandy, Portugalię i Wielką Brytanię. Barkentyna wróciła do kraju 10 lutego 1996 roku jako jedyny polski statek wojskowy, który okrążył świat.

DANE TECHNICZNE

Typ ożaglowania: barkentyna

Powierzchnia ożaglowania: 960 m²

Długość: 49 m

Materiał kadłuba: stal

Port macierzysty: Gdynia, Polska

